

Trzecia część publikacji dotyczy społecznego wymiaru porodu domowego. Znajduje się w niej omówienie zarówno porodu w warunkach domowych, jak i społeczno-psychologicznych aspektów narodzin dziecka w domu (podjęte w oparciu o ukraińskie doświadczenie ostatnich lat), ze wskazaniem na domowe narodziny jako na odpowiedź na potrzeby rodziny. Autorzy odnoszą się także do sytuacji trudnego macierzyństwa, ekologicznego porodu w domu w oparciu o myśl profesora Włodzimierza Fijałkowskiego, aspektu psychologicznego rodzenia w domu, problemu „porodu domowego” w internecie, a także etycznego i społecznego wymiaru porodu domowego.

Całość recenzowanego opracowania stanowi wieloaspektowe (aspekt teologiczny, medyczny i społeczny) studium problematyki porodu w domu. Podział logiczny materiału badawczego jest trafny i zgodny z podjętym tematem, co zaowocowało wszechstronnym i odpowiedzialnym omówieniem tego niezwykle ważnego – tak indywidualnie, jak i społecznie – wydarzenia, jakim są narodziny człowieka. Takie podejście pozwoliło w sposób istotny merytorycznie pogłębić podjęty problem. W związku z tym należy podkreślić, że recenzowana książka może stanowić cenną pomoc zarówno dla rodziców zainteresowanych porodem domowym, jak i dla tych, którzy z racji pełnionej profesji zobowiązani są do rzetelnej wiedzy i nieustannego poszerzania swych kompetencji potrzebnych w służeniu rodzinie. Książka jest tym bardziej cenna, że dominująca współcześnie ideologia liberalizmu, zamiast uruchamiać działania, które – w myśl zasady pomocniczości – wspierałyby rodzinę w realizacji jej naturalnych zadań, wyzwała takie, które osłabiają jej kondycję. Rodzina oczekuje od państwa przede wszystkim pomocy w tych sytuacjach, w których sama sobie nie wystarcza, a taką sytuacją jest poród, w czasie którego potrzebna jest jej fachowa opieka uwzględniająca wszystkie wymiary tego wydarzenia. Recenzowana publikacja z pewnością stanowi zachętę do takich działań i jest jednocześnie cenną podpowiedzią w zakresie ich realizacji.

Barbara Kiereś

Katedra Pedagogiki Rodziny Instytutu Pedagogiki KUL

Ks. Jarosław Ję c z e ń, *Człowiek i rodzina w przestrzeni medialnej*, Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu 2011, ss. 262.

Nowe technologie medialne, których rozwój we współczesnym świecie następuje w zawrotnym tempie, stają się poważnym wyzwaniem dla ogromnej rzeszy ludzi, którzy w środowiskach własnych rodzin poddawani są wielorakim wpływom środków masowego przekazu.

Książka ks. Jarosława Jęczenia adresowana jest zatem do współczesnego człowieka żyjącego w rodzinie, który poszukuje pomocy w odnalezieniu się w wielości medialnych propozycji, promujących różnorodne wartości i style życia, nie zawsze sprzyjające rozwojowi człowieka i dobru rodziny. Autor trafnie podkreśla, że media, współtworząc nową przestrzeń życia i aktywności człowieka, „zmuszają” go jednocześnie niejako do poszukiwania na nowo odpowiedzi na pytanie o własną tożsamość, o drogi realizacji siebie jako osoby w perspektywie odkrywania prawdy o sobie samym, o swoim życiowym powołaniu i sposobach jego realizacji.

Podjęta w publikacji refleksja nad człowiekiem i jego naturalnym środowiskiem życia, jakim jest rodzina, na tle rozwoju nowych technologii informatycznych i komunikacyjnych, pozwala dostrzec dokonującą się zmianę w najbardziej pierwotnej komunikacji, jaką jest komunikacja interpersonalna (osoba – osoba) zachodząca przede wszystkim w rodzinie, stanowiącej podstawową komórkę życia społecznego. W tym kontekście autor publikacji, zwracając uwagę na rodzący się nowy styl życia człowieka, jednocześnie stawia i poszukuje odpowiedzi na pytanie, czym jest i jak należy rozumieć w dobie globalizacji ową przestrzeń medialną, w której niejako zanurzone jest ludzkie i rodzinne życie; czy jako obszar nieskrępowanej niczym wolności, czy może raczej jako publiczną przestrzeń życia każdego człowieka, która służy jego integralnemu rozwojowi? Odpowiedź na to pytanie nie jest prosta – autor publikacji, odwołując się jednak do swojej szerokiej wiedzy i posiadanego doświadczenia, w sposób kompetentny podejmuje próbę wyjaśnienia poruszanych zagadnień.

Prezentowana książka składa się z trzech części i stanowi antologię wygłoszonych przez autora referatów naukowych oraz niepublikowanych i publikowanych artykułów w wydawnictwach naukowych i uniwersyteckich. Przyjęty w publikacji układ treści dość wyraźnie wskazuje iż dla autora, stojącego na stanowisku, że mass media mogą i powinny pełnić misję służebną wobec człowieka i wobec rodziny, fundamentalnego znaczenia nabiera kwestia komunikacji człowieka w wymiarze indywidualnym, a także wspólnototwórcza rola nowych mediów. Człowiek żyjący w świecie nasyconym przekazem medialnym musi bowiem posiadać swoistą wiedzę i umiejętność orientacji w gąszczu docierających do niego przekazów medialnych, tak by jego funkcjonowanie w rodzinie i innych grupach społecznych nie utraciło nic z tego, co stanowi o jego osobowej niepowtarzalności, a jednocześnie mogło być wzbogacone o nowe elementy wzmacniające jego funkcjonowanie dla dobra społeczeństwa.

Część pierwsza książki, zatytułowana „Człowiek w komunikacji”, podejmuje problematykę komunikacji człowieka w jego indywidualnym, „osobowym” wymiarze (intrapersonalnym i interpersonalnym), jako pierwotnej w stosunku do komunikacji medialnej i decydującej w znacznym stopniu o ludzkim rozwoju. W tej części autor porusza istotne kwestie dla świadomej i twórczej egzystencji człowieka we współczesnym świecie. Nawiązując zaś w swych rozważaniach do personalistycznego kierunku myślenia Karola Wojtyły, akcentuje, iż komunikacja postrzegana jako czyn, ma swój wymiar aksjologiczny – jest ona oglądem człowieka i powinna stanowić podstawę do budowania relacji interpersonalnych we wspólnotach (rodzina, społeczeństwo), a tym samym powinna stać się fundamentem personalnej przestrzeni medialnej.

W część drugiej książki – „Rodzina a mass media” – autor w sposób szczególny podejmuje rozważania, w których podkreśla, że mass media niewątpliwie wywierają istotny wpływ na funkcjonowanie współczesnej rodziny, gdyż są ważnym „narzędziem” kształtowania kultury środowiska życia rodziny, w którym następuje tradycyjna międzypokoleniowa wymiana dorobku kulturowego, pozwalająca nowym pokoleniom odnaleźć się w rzeczywistości życia społecznego, narodowego i rodzinnego. Autor zwraca również baczną uwagę na zagrożenia ze strony mediów, które w określonych warunkach mogą zakłócać bądź wpływać destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny.

Trzecia i ostatnia część książki, zatytułowana „Społeczeństwo – wspólnota medialna”, stanowi zbiór artykułów, w których autor rozpatruje zagadnienie komunikacji medialnej przez pryzmat uczestnictwa „człowieka-osoby” we wspólnocie osób, jaką jest rodzina i społeczeństwo, będące dziś medialną przestrzenią życia. Zrozumienie znaczenia komunikacji medialnej w dobie globalizacji, zdaniem autora, może przyczynić się do przeciwstawienia się szerzącemu się obecnie skrajnemu indywidualizmowi w życiu społecznym i pomóc człowiekowi na nowo odnaleźć się we wspólnocie osób oraz osiągnąć ostateczny cel swego życia, jakim jest zjednoczenie (komunia) z Trójosobowym Bogiem.

Publikacja *Człowiek i rodzina w przestrzeni medialnej* jest zatem ciekawym i inspirującym zarysowaniem przez autora antropologii mass mediów z jej nieodzownym elementem, jakim jest antropologia komunikacji. Drogą, jaka prowadzi do zrozumienia omawianej antologii, jest antropologia Karola Wojtyły, w której świetle nowatorsko prowadzone przez autora rozważania czynią z prezentowanej książki ważny głos w toczącej się obecnie dyskusji w środowiskach naukowych i akademickich na temat antropologii komunikacji i mass mediów.

Ks. Andrzej Łuczyński

Katedra Pedagogiki Opiekuńczej Instytutu Pedagogiki KUL

Krystyna Chł a s, *Moc wychowawcza przypadkowych zdarzeń w świetle introcepcji wartości*, Kielce: Wydawnictwo „Jedność” 2011, ss. 183.

Młodzi ludzie, żyjąc w określonej przestrzeni społecznej i dążąc do zaspokojenia swoich potrzeb i pragnień, niejednokrotnie doświadczają przypadkowych zdarzeń, które mają wyjątkową moc i wartość wychowawczą. To one w istotny sposób wpływają na ich życie i są zdolne do wszczynania procesów zmian w sposobie ich myślenia oraz w systemie wyznawanych wartości, które z kolei mogą prowadzić do